

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE GORIČAN

Mogućnosti korištenja EU fondova

Goričan, 25.02.2014.

SADRŽAJ

1. Tko smo mi...
2. Zašto pripremati Strategiju
3. Strategija EU 2020
4. Strukturni i investicijski fondovi EU

5. Strategija razvoja Općine Goričan
6. Anketni upitnik
7. SWOT analiza

8. Baza projekata- obrazac prijedloga projekata
9. Sljedeći koraci....

1. Tko smo mi?

CENTUM PERCENT d.o.o.

- konzultantska tvrtka za poslovno savjetovanje iz Zagreba
- usluge:
 - priprema projekata i natječajne dokumentacije za prijavu na natječaj za sufinanciranje iz EU fondova (i nacionalnih...)
 - izrada strateških dokumenata za jedinice lokalne ili regionalne samouprave (*LRS, strategija razvoja, planova razvoja,...*)
 - izrada studija (*poslovnih planova, investicijskih studija, studija predizvodljivosti, studija izvodljivosti,...*)
 - savjetovanje poduzetnika
 - pomoć klijentima u dobivanju kredita
 - edukacije

EGTC Mura Region

Europska grupacija teritorijalne suradnje

Novi je oblik udruživanja jedinica lokalne samouprave sa zajedničkim sustavom planiranja i razvoja!

- EU sufinancirana inicijativa teritorijalne suradnje
- hrvatske općine mogu iskoristiti potencijal EGTCa i temeljem prekogranične suradnje
- u prosincu 2013. godine u Mađarskom Serdahelu predstavljen projekt **EGTC Mura Region** (u sklopu prve konferencije)- projekt teritorijalne suradnje između Republike Mađarske i RH
- nositelji projekta su:
 - s mađarske strane: ***Udruga pomurskih naselja „Muramenti“***
 - s hrvatske strane: ***Općina Goričan***

EGTC Mura Region

Europska grupacija teritorijalne suradnje

- članovi grupacije su:
 - grad Keszthely
 - Općina Donji Vidovec
 - Općina Donja Dubrava

- ukupna vrijednost projekta je 126.499,99€
 - Općina Goričan- 34.555,55€
 - Općina Donji Vidovec- 11.000,00€
 - Općina Donja Dubrava- 8.600,00€

- **Općina Goričan** iz ovog projekta koristi **14.000€** za tehničke planove:
 - Strategija razvoja općine Goričan- 8.000,00€
 - Plan razvoja turizma općina Goričan, Donji Vidovec i Donja Dubrava- 6.000,00€

2. Zašto pripremati Strategiju?

- koncentracija i usmjeravanje raspoloživih resursa u rješavanje ključnih razvojnih problema i postizanje poboljšanja stanja za sve stanovnike
- fokusiranje investicija radi učinkovitijeg korištenja limitiranih resursa (ljudskih, financijskih i prostornih)
- aktivan pristup razvoju, usmjeravanje razvoja, postizanje konkurentnosti u odnosu na okruženje (privlačenje stanovnika, turista, poduzetnika, investitora)
- veza s planiranjem proračuna Općine
- alat za postizanje konsenzusa svih interesnih skupina oko razvoja općine, sinergija aktivnosti i inicijativa različitih dionika

PARTNERSKI PRISTUP

STRATEGIJA OPĆINE

STRATEGIJA OPĆINSKE
VLASTI

- veća učinkovitost
- veća transparentnost u donošenju odluka
- manja osjetljivost na političke promjene
- veće “vlasništvo” nad programom i predanost/podrška provedbi
- jačanje institucionalnih kapaciteta
- odabir boljih projekata
- prilika za inovativna rješenja (interdisciplinarnost u raspravama)

STAVOVI

- Država je odgovorna za rješavanje svih mojih problema
- Što ja tu mogu?
- Sve je već odlučeno
- Nas nitko ne sluša
- Ne želim gubiti vrijeme
- Nesklonost inicijativi i organiziranju
- Nepovjerenje, naročito prema institucijama

3. Strategija Europa 2020

- temeljni strateški dokument EU za programsko razdoblje 2014-2020
- odgovor na izazov svjetskog stanja gospodarstva
 - veći globalni izazovi
 - jačanje konkurencije iz Kine, Japana i Indije
 - nestabilnost financijskog tržišta
 - klimatske promjene
 - nedostatak prirodnih resursa i sirovina
 - ovisnost o fosilnim gorivima

Definirana su **3 osnovna prioriteta** razvoja Europske unije

1. PAMETAN RAST

EU da bi pratila globalnu utrku i bila konkurentna svoj rast mora temeljiti na znanju i inovacijama, jer upravo oni donose konkurentsku prednost, veću dodanu vrijednost, novi rast i zapošljavanje.

2. ODRŽIV RAST

Društvo i gospodarstvo moraju poštovati okoliš, smanjiti negativne učinke na okoliš i klimatske promjene, prilagoditi se činjenici da su prirodni resursi i sirovine ograničeni.

3. UKLJUČIV RAST

EU traži da u rastu budu uključene sve države članice, sve regije, sve društvene skupine, svaki pojedinac... da korist budućeg rasta bude što rasprostranjenija, da je što veća zaposlenost...

... i definirano je **5 glavnih ciljeva**:

1. ZAPOŠLJAVANJE

...75% populacije u dobi 20-64 g. trebalo bi biti zaposleno...

2. INOVACIJE

...3% BDPa EUa treba investirati u istraživanje i razvoj...

3. KLIMATSKE PROMJENE

...ispuniti klimatsko-energetske ciljeve „20/20/20“, uključujući i do 30% smanjenja emisije CO2...

4. OBRAZOVANJE

...da bude do 10% osoba koje napuste školovanje i najmanje 40% mlađe generacije da ima diplomu...

5. SIROMAŠTVO

... da bude 20 milijuna ljudi manje izloženo riziku siromaštva...

- države članice **moraju**:
 - prioritete i ciljeve strategije 2020 prilagoditi svom nacionalnom kontekstu i
 - odrediti nacionalne ciljeve koji će biti u skladu
 - i koje će
 - uključiti u svoje **nacionalne programe i razvojne strategije**

- za određivanje nacionalnih ciljeva od strane Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU osnovano je:
 - Koordinacijsko povjerenstvo za pripremu dokumenata za 2014-2020 (na razini VRH)
 - 7 Tematskih radnih skupina (TRS)

- Preporuke EK za RH:
 - jačati konkurentnost gospodarstva
 - više sudjelovati u tržištu rada, osigurati bolje obrazovanje, smanjiti siromaštvo
 - zaštititi i čuvati okoliš i prirodne resurse
 - jačati administrativne kapacitete i učinkovitu javnu upravu

TRS	TEMATSKI CILJ	MINISTARSTVO
I.	1. Jačanje istraživanja, tehnološkog razvoja i inovacija 2. Poboļjšani pristup, korištenje te kvaliteta informacijskih i komunikacijskih tehnologija	Ministarstvo gospodarstva
II.	3. Jačanje konkurentnosti malih i srednjih poduzeća, poljoprivrednog sektora te sektora ribarstva i akvakulture	Ministarstvo poduzetništva i obrta
III.	4. Podrška prijelazu prema ekonomiji temeljenoj na niskoj razini emisije CO2 u svim sektorima 5. Promicanje prilagodbe na klimatske promjene, prevencija i upravljanje rizicima 6. Zaštita okoliša i promicanje učinkovitosti resursa	Ministarstvo zaštite okoliša i prirode
IV.	7. Promicanje održivog prometa te uklanjanja uskih grla u ključnoj infrastrukturi	Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
V.	8. Promicanje zapošljavanja i podrška mobilnosti radne snage 9. Promicanje socijalnog uključivanja te borba protiv siromaštva 10. Ulaganje u obrazovanje, vještine i cjeloživotno učenje	Ministarstvo rada i mirovinskog sustava
VI.	11. Jačanje institucionalnih kapaciteta te učinkovita javna uprava	Ministarstvo uprave
VII. EKONOMSKI PROGRAM RH	/	Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU Ministarstvo financija
PROGRAM RURALNOG RAZVOJA RH	/	Ministarstvo poljoprivrede

- *Da bi neki projekt dobio potporu europskih fondova morat će biti u skladu s europskim i nacionalnim prioritetima i ciljevima!!!*

OPERATIVNI PROGRAMI U RH

2007-2013

1. *Promet*
2. *Zaštita okoliša*
3. *Regionalna konkurentnost*
4. *Razvoj ljudskih potencijala*

2014-2020

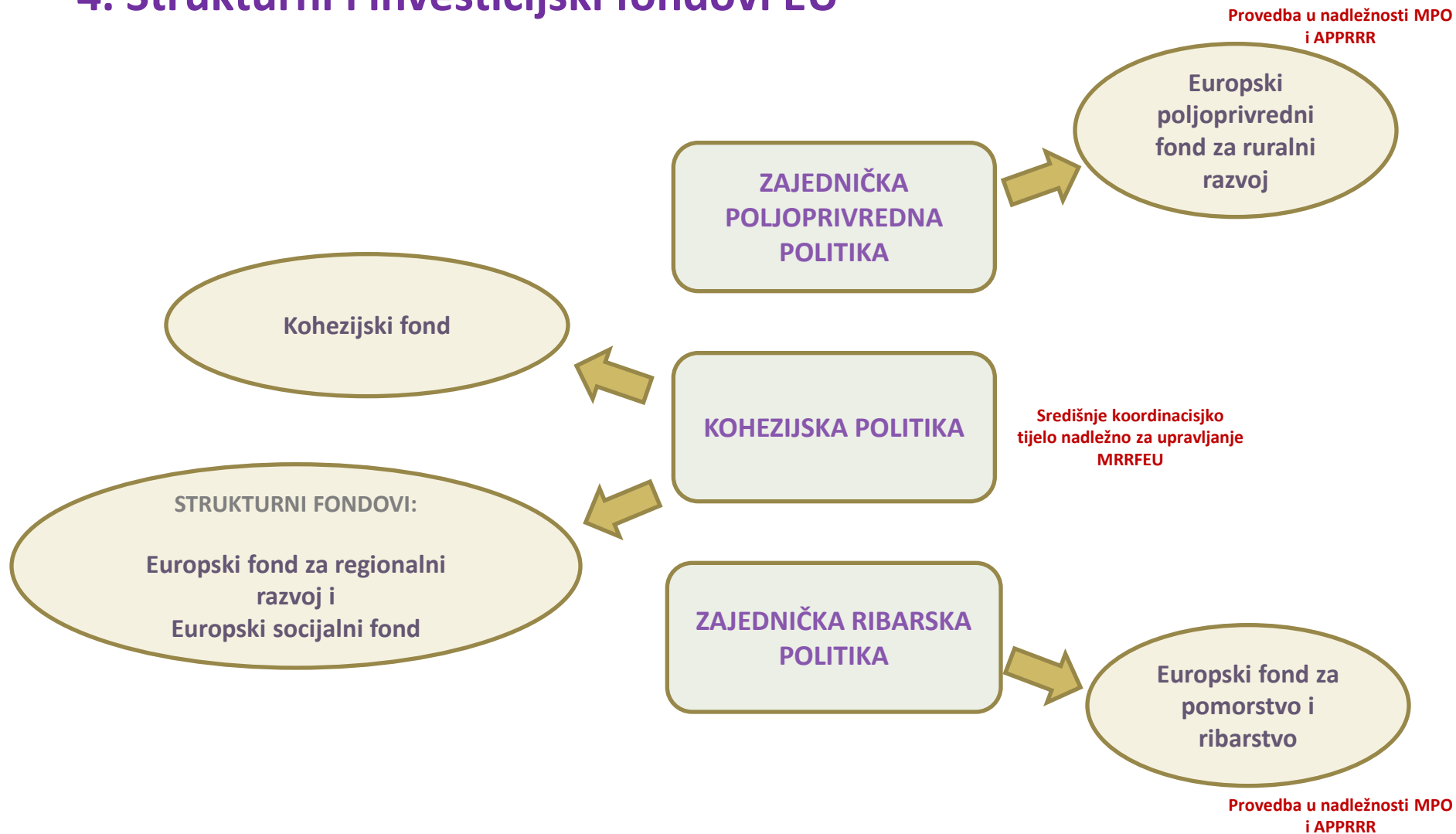
1. *Konkurentnost i kohezija*
2. *Učinkovitost ljudskih resursa*
3. *Tehnička pomoć*

- *Plan za poljoprivredu i ruralni razvoj- IPARD program*
- *Operativni program za ribarstvo*

- *Program ruralnog razvoja*
- *Nacionalni strateški plan razvoja akvakulture*

- projekti će se moći financirati iz:
 - instrumenata kohezijske ili politike regionalnog razvoja (*strukturni fondovi i kohezijski fond*)
 - fonda Zajedničke poljoprivredne politike (ZPP)
 - fonda Zajedničke ribarske politike (ZRP)
 - raznih financijskih instrumenata koje će provodi EK (Programi Unije)

4. Strukturni i investicijski fondovi EU

Kohezijski fond (KF)

(engl. Cohesion Fund- CF)

- za jačanje gospodarske i socijalne kohezije Zajednice s ciljem promicanja održivog razvoja
- država članica podnosi zahtjev za financiranje EK
- za financiranje velikih infrastrukturnih projekata u manje razvijenim državama na području:
 - **prometa**, s naglaskom na investicije u Transeuropsku prometnu mrežu
 - **zaštite okoliša**, s naglaskom na investicije za upravljanje otpadom i vodama ali i projekata:
 - koji pozitivno utječu na održivi razvitak (*energetska učinkovitost i OIE*)
 - vodoopskrbe, odvodnje,..
 - prometne infrastrukture (*za prometnice van Transeuropske mreže, željeznice, riječni i morski promet*)
- udio financiranja ne može biti veći od 85% prihvatljivih troškova
- iznos potpore može biti i umanjen, ako projekt po svojoj naravi generira prihod

Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)

(engl. European Regional Development Fund- ERDF)

- podupire jačanje ekonomske i socijalne kohezije i smanjivanje razlika u razvoju između regija unutar EU
- poseban je naglasak na:
 - podršku poduzećima i uslugama za poduzeća, posebice **SME**
 - ...iako i velika poduzeća mogu biti korisnici, posebno ako će se raditi o istraživačkim projektima i investicijama u tehnologije.
 - istraživanja (investicije u inovacije, tehnologije i primijenjena istraživanja u poduzećima)
 - energetska učinkovitost i OIE
- ostali prioriteti su investicije vezane uz:
 - klimatske promjene i prijelaz na gospodarstvo s niskim udjelom ugljika
 - usluge od općeg gospodarskog interesa
 - telekomunikacijsku, energetska i prijevozna infrastrukturu
 - povećanje kapaciteta institucija i učinkovite javne administracije
 - zdravstvenu, obrazovnu i socijalnu infrastrukturu
 - održivi urbani razvoj

Europski socijalni fond (ESF)

(engl. European Social Fund- ESF)

- najvažniji financijski instrument za ulaganje u ljudske potencijale i to za:
 - povećanje mogućnosti zapošljavanja
 - bolje obrazovanje
 - poboljšanje položaja najranjivijih društvenih skupina izloženih riziku siromaštva
- fond promovira:
 - visoku razinu zaposlenosti (posebno mladih)
 - kvalitetu radnih mjesta
 - pomaže geografsku i profesionalnu mobilnost radnika
 - brine o prilagodbi radnika na promjene
 - potiče i pomaže dostizanju visoke razine obrazovanja i obuke
 - promovira jednakost spolova, jednake mogućnosti i nediskriminaciju
 - jača društvenu uključenost
 - pomaže borbu protiv siromaštva
- posebno će pomagati ugroženim skupinama ljudi: dugotrajno nezaposlenima, osobama s invaliditetom, migrantima, etničkim manjinama, marginaliziranim zajednicama, osobama koje se suočavaju s socijalnom isključenosti

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj

(engl. *European Agricultural Fund for Rural Development- EAFRD*)

- fond koji podupire europsku politiku ruralnog razvoja (2. stup ZPPa)

CILJEVI ZPPa

Održiva proizvodnja hrane

- poduprijeti dohodak poljoprivrednih proizvođača, ograničiti promjenjivost njihovog dohotka
- poboljšati konkurentnost sektora i udio u cijeni hrane
- nadoknaditi troškove područjima od posebnog interesa – spriječiti iseljavanje

Održivo upravljanje prirodnim resursima i klimatske mjere

- potpora za ekološki prihvatljivu proizvodnju
- ubrzati rast kroz inovacije i nove tehnologije
- mjere pomoći za prilagodbu na klimatske promjene

Ujednačen teritorijalni razvoj

- poduprijeti zapošljavanje na ruralnim područjima
- poticanje razvoja lokalnih potencijala i optimiziranje lokalnih resursa
- jačanje atraktivnosti i identiteta ruralnih područja (*poboljšanje uvjeta za male farmere*)

➤ **3** dugoročna strateška **cilja**:

- povećanje konkurentnosti poljoprivrednog i prerađivačkog sektora.
- održivo upravljanje prirodnim resursima i klimatskim promjenama.
- uravnotežen razvoj ruralnih područja

➤ **6** prioriteta:

- promicanje znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima
- jačanje konkurentnosti svih vrsta poljoprivrede i jačanje održivosti poljoprivrednih gospodarstava
- promicanje organiziranja lanca prehrane i upravljanje rizicima u poljoprivredi
- obnavljanje, očuvanje i poboljšanje ekosustava ovisnih o poljoprivredi i šumarstvu
- promicanje učinkovitosti resursa i pomaka prema klimatski elastičnom gospodarstvu s niskom razinom ugljika u poljoprivrednom, prehrambenom i šumarskom sektoru
- promicanje socijalne uključenosti, smanjenje siromaštva i gospodarski razvoj u ruralnim područjima

PREDLOŽENE MJERE PRRa ZA RH:

1. Prijenos znanja i informacija
2. Pružanje savjetodavnih usluga i obavljanje poslova na gospodarstvu, uključujući šumarstvo
3. Sudjelovanje u proizvodnji poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda s oznakom kvalitete
4. Ulaganja u materijalnu imovinu
5. Obnova poljoprivrednog potencijala uslijed elementarnih prirodnih nepogoda
6. Razvoj poljoprivrednog gospodarstva i poduzetništva
7. Osnovne usluge i obnova sela u ruralnim područjima
8. Ulaganja u svrhu poboljšanja otpornosti i okolišne vrijednost šumskih ekosustava
9. Ulaganja u nove šumarske tehnologije te u proizvodnju i marketing šumskih proizvoda
10. Osnivanje proizvođačkih grupa
11. Agrokoliš i klima
12. Ekološka poljoprivreda
13. Očuvanje poljoprivrede na područjima s prirodnim i specifičnim ograničenjima u poljoprivredi
14. Jačanje suradnje u poljoprivredi, prehrambenom lancu i šumarstvu
15. Osiguranje usjeva, životinja i biljaka
16. Zajednički fondovi za životinjske i biljne bolesti i ekološke incidente
17. LEADER
18. Tehnička pomoć

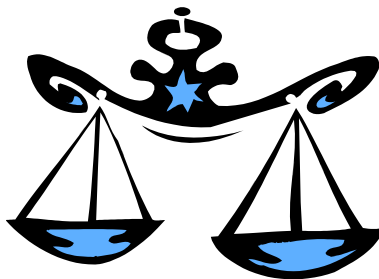
Europski fond za pomorstvo i ribarstvo

(engl. *European Maritime and Fisheries Fund- EMFF*)

- za provođenje Zajedničke ribarske politike 2014.2020.- ZRP
Izvorno je bila dio ZPP-a, ulaskom u EU zemalja sa znatnim ribarskim flotama i morskim resursima izdvojena kao zasebna politika.
- prioritet ZRP-a je ravnoteža između:

osiguranja konkurentne
ribarske industrije i održivih
ribljih zaliha

kapaciteta flote

održivog pomorskog
eko-sustava

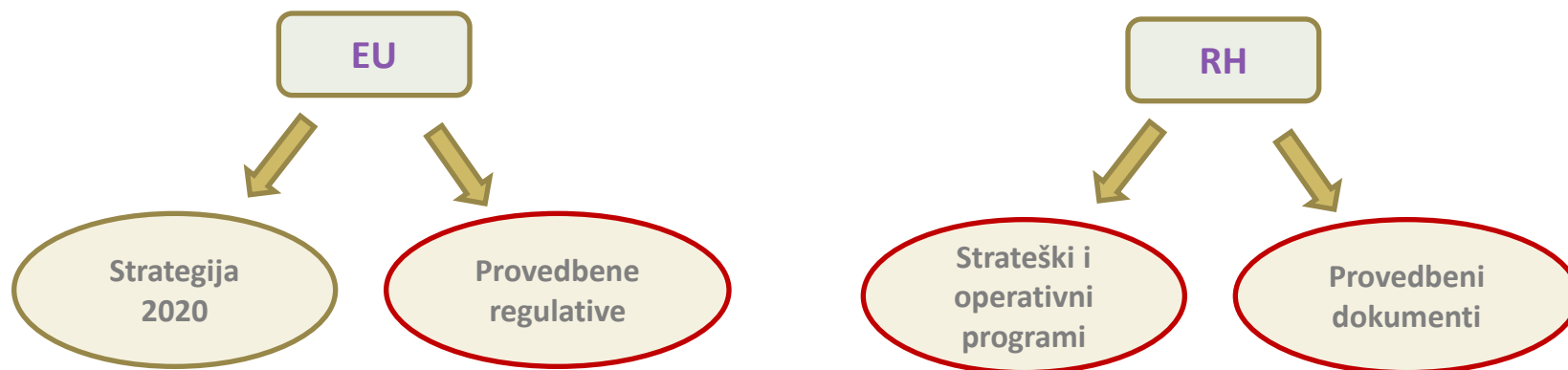
raspoloživih resursa

- kroz politiku se financira morsko i slatkovodno ribarstvo, akvakultura, organizacija proizvođača, prerada i marketing, ekonomska diverzifikacija u ribarskim zajednicama

Summa summarum ciljeva i prioriteta u budućem razdoblju ...

- znanje i inovacije
- veća dodana vrijednost „proizvodu”
- veća konkurentnost
- korištenje ICT tehnologije u poslovanju
- rast
- zapošljavanje
- razvoj ruralnih područja
- zaštita okoliša i prirodnih resursa
- energetska učinkovitost
- održiv promet
- viši stupanj obrazovanja mladih
- cjeloživotno učenje
- bolji položaj najranjivijih skupina u društvu
- jačanje administracije
- učinkovita javna uprava

4. Strategija razvoja Općine Goričan

- razlozi i cilj izrade strategije razvoja općine:
 - strategija predstavlja temeljni dokument za prijavu na sve fondove EU
 - stanovnici općine moraju imati viziju kojom će se definirati željeno društveno gospodarsko stanje općine za razdoblje od 2014.-2020. godine i prema tome usmjeravati sve što se u općini gradi i radi

- strategija se mora temeljiti na europskim ciljevima
- mora uvažavati snage, prednosti, ali i izazove s kojima se susreću stanovnici općine Goričan
- ciljeve i viziju moraju formirati **stanovnici općine** (*poduzetnici iz svih sektora, predstavnici javnog i civilnog sektora*), svi koji na bilo koji način sudjeluju u životu općine
- vizija mora biti usklađena s vizijom razvoja MŽ i strategijom razvoja RH
- naglasak u tom procesu stavlja se na partnerstvo javnog, privatnog i civilnog sektora, te na suradnju svih sudionika

iz tog razloga radionice!

KORACI U IZRADI STRATEGIJE

- Procjena potreba
 - temeljiti aktivnosti na stvarnim potrebama stanovnika
- Mobilizacija i izrada
 - okupljanje oko zajedničkih ciljeva s dionicima koji su iskazali svoje potrebe
- Usvajanje Strategije
- Provedba
- Praćenje uspješnosti

Na raskršću stoje Alisa i Mačak

"Možete li mi reći, molim vas, kojim putem da krenem odavde?" -pita Alisa

"To dobrim dijelom ovisi o tome kamo želiš stići"- reče Mačak

"Nije me briga kamo..." - reče Alisa

"Onda nije bitno kojim putem ideš"- reče Mačak

Lewis Carroll, Alisa u zemlji čudesa

Da bismo znali kamo idemo prvo moramo znati tko smo!

ANALIZA STANJA

... u izradi...

6. Anketni upitnik

➤ sadrži pitanja vezana uz:

- razvojne probleme i potrebe općine
- probleme i potrebe sektora (gospodarskog, javnog, civilnog, poljoprivrednog)
- prijedloge vizije i misije razvoja općine

Anketni upitnik-
OPĆI

Anketni upitnik-
TURIZAM

VIZIJA OPĆINE GORIČAN

- Vizija treba predstavljati idejno stanje Općine koje se želi postići na kraju 2020. godine

Primjer vizije:

Goričan je općina ugodna za život koja svoj razvoj bazira na prednostima jedinstvenog prometnog položaja te na razvijenim ljudskim potencijalima usmjerenim znanju kojim se na moderan način povezuju gospodarstvo i društveno odgovorno ponašanje.

MISIJA OPĆINE GORIČAN

- Misija je osnova ili okvir prema kojem Općina definira željenu sliku budućnosti ili viziju o tome što i kako želi ostvariti.

Primjer misije:

Općina Goričan će do 2020. godine stvoriti uvjete za razvoj jakog i stabilnog gospodarstva te društvenu odgovornost temeljenu na načelima održivog razvoja i energetske učinkovitosti.

7. SWOT analiza

- SWOT analiza - najpoznatija metoda za donošenje budućeg plana razvoja/strategije
 - **S** - Strengths → snaga
 - **W** - Weaknesses → slabosti
 - **O** - Opportunities → prilike
 - **T** - Threats → prijetnja

- Podloga za izradu SWOT analize:
 - Analiza stanja
 - Ispunjeni anketni upitnici
 - Zaključci rasprava na radionicama

➤ SNAGE - PRIMJER

- prirodna baština i krajobrazna raznolikost
- odlična prometna povezanost

➤ SLABOSTI - PRIMJER

- usitnjenost gospodarstava
- nedovoljno korištenje prirodnih resursa

➤ PRILIKE - PRIMJER

- povećati korištenje poljoprivrednog zemljišta
- OPG ciljana skupina za korištenje EU fonda za poljoprivredu i ruralni razvoj
- razvoj lovnog i ruralnog turizma

➤ PRIJETNJE - PRIMJER

- povećanje migracija selo-grad, iseljavanje mladih i obrazovanih stanovnika
- nedovoljni kapaciteti za upravljanje razvojem te pripremu i provedbu projekata
- odlazak potencijalnih ulagača u područje razvijenije poduzetničke infrastrukture
- onečišćenje prirodnih resursa uslijed nepročišćavanja otpadnih voda

DEFINIRANJE STRATEŠKIH CILJEVA

- ciljevi strategije trebaju biti jasni, mjerljivi, dostižni, realni i s određenim rokovima
- ciljevi doprinose rješavanju problema istaknutih u analizi stanja i postavljenih SWOT analizom

PRIMJER CILJEVA:

- Unapređenje uvjeta gospodarenja u poljoprivredi i šumarstvu
- Širenje i razvoj gospodarskih aktivnosti
- Podizanje razine znanja i društvene osviještenosti stanovništva
- Unapređenje komunalne i društvene infrastrukture radi poboljšanja standarda i uvjeta življenja stanovništva, vodeći brigu o ravnomjernom razvoju područja

CILJEVI → MJERE → PROJEKTI

PRIMJER

CILJ 1: Unapređenje uvjeta gospodarenja u poljoprivredi i šumarstvu

MJERE :

- 1.1. Razvoj integrirane i ekološke proizvodnje
- 1.2. Podizanje razine znanja poljoprivrednih proizvođača

Mjere za ostvarenje ciljeva trebaju biti usmjerene na konkretne projekte!

8. Obrazac za prikupljanje projektnih prijedloga

- sastavni dio strategije razvoja bit će **BAZA PROJEKATA**
- bazu formira Općina
- svi zainteresirani korisnici mogu prijaviti svoje projekte i ideje
- rok za dostavu prijedloga 31.03.2014.
- prijedlozi zaprimljeni nakon utvrđenog roka neće biti opisani u Strategiji razvoja (*ali baza će se ažurirati i temeljem nje se mogu raditi izmjene i dopune Strategije*)

Obrazac za prikupljanje projektnih prijedloga za unos u bazu projekata

- nalazit će se na web stranici općine
- popunjeni obrazac trebat će dostaviti e-mailom ili fizički poštom

Projektni
prijedlozi-
OBRAZAC

9. Sljedeći koraci...

1. korak- odrađen danas!

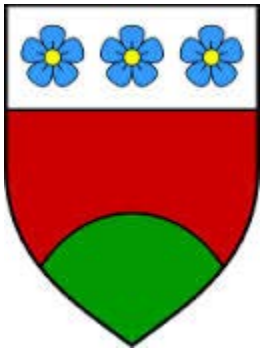
25.02.2014.- prva informativna radionica
- *anketni upitnik*
- *prijedlozi vizije i misije*

04.03.2014.- radionica s predstavnicima poljoprivrednog sektora

11.03.2014.- radionica s poduzetnicima

25.03.2014.- radionica s predstavnicima civilnog i javnog sektora

30.04.2014.- *predstavljanje nacrtu Strategije svim zainteresiranim*

Hvala na pažnji !